

บทที่ ๑

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน

...คงไม่เป็นการผิดคือถ่ายใจที่เข้าใจง่ายว่า เด็กเป็นผู้รับข่าวสารต่อทุกสิ่งทุกอย่างจากผู้ใหญ่รวมทั้งการรับผิดชอบในการครองรักษาความมั่นคงของประเทศในโลก ดังนั้นเด็กทุกคนจึงสมควรและจำเป็นจะต้องได้รับการอบรมเชี้ยงคู่อย่างถูกต้อง เหมาะสม ให้มีความสามารถสร้างสรรค์ประโยชน์ต่าง ๆ พร้อมทั้งการฝึกหัดเกล้าความคิดวิจิตใจให้บรรลືด ให้ศรัทธามั่นคงในคุณความดี ให้ความประพฤติเรียนร้อยสุจริต และมีปัญญาฉลาด แจ่มใสในเหตุผล หน้าที่นี้เป็นหน้าที่ของทุกคน ที่ต้องร่วมมือกันกระหายความพறอมเพรียงกันอย่างสม่ำเสมอ ศึกษาที่เกิดก่อนผ่านไปตามมาหากจะต้องส่งเคราะห์ท่อนุเคราะห์ผู้ที่เกิดความมากภัยหลังด้วยการถ่ายทอดความรู้ความศึกษาและประสบการณ์ อันมีค่ากับบุตรหลานให้ด้วยความเมตตา เอ็นดู และที่สำคัญที่สุดคือเราต้องศึกษาด้วยเหตุผลที่ถูกต้องจนเป็นจริงด้วยตนเองได้ในความเจริญและความเลื่อม...

(กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช พระราชทานเมื่อวันปีเต็กສากล พุทธศักราช 2522, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2524)

จากกระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เด็กมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กจะเป็นผู้ใหญ่เป็นกำลังของชาติสืบท่อไปในอนาคต ซึ่งชาติจะมีความมั่นคง และเจริญก้าวหน้าไปได้ถาวรได้นั้น ย่อมเป็นอัญมณีที่สำคัญมากของประเทศ เป็นสำคัญที่สุด ซึ่งเป็นหน้าที่ของบุคคลที่ต้องร่วมมือกันพัฒนาให้เด็กมีคุณภาพศิริจะต้องเสี้ยงคู่อบรมสั่งสอนให้เป็นคนมีความรู้ความสามารถ ซึ่งสถาบันที่ทำหน้าที่นี้ได้ศึกษาดูแล สถาบันครอบครัว โรงเรียนและสถาบันศาสนา ฟื้นฟูและครอบครัวภาษาที่ได้ศึกษาดูแล แท่นสภากาชาดประจำบ้าน ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่บังคับบัญชาให้ฟื้นฟูให้ต้องทำงานนอกบ้าน ทางที่ได้เวลาอบรมสั่งสอนที่อยู่บ้าน หน้าที่นี้จึงตอกย้ำถึงความสำคัญของเด็กในสังคม เพราะเด็กจะเป็นมาตราฐานที่สำคัญมาก ในการสร้างสรรค์สमាជิกใหม่ในสังคม เพราะเด็กจะเป็นมาตราฐานที่สำคัญตั้งแต่

อายุ 3 ขวบ จนกระทั่งอายุ 6 ขวบ ก่อนจะเข้าประถมศึกษาปีที่ 1

การจัดการศึกษาที่แบ่งเด็กวัยก่อนประถมศึกษา จึงเป็นการเริ่มต้นที่มีความสำคัญในการช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาในทุกด้าน ดังที่เบสตาโลซซี (Pestalozzi, quoted in Lambert, 1958) ได้บรรยายไว้ว่า “เด็กทุกคนเบริ่งเสื้อผ้าดูกันไม่ถูก การศึกษาจะเป็นกระบวนการที่จะดูแลรักษาเด็กให้พัฒนาในเวลาต่อมา” จากค่ากล่าวนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ในการให้ความรู้แก่เด็กในระดับนี้จะต้องห้ามย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามลำดับขั้นตอน

ในพจนานุกรม ศัพท์เต็ก ๆ ของเสรียรากเศศ มีสาระสำคัญของเด็กที่ทำงานผู้เปลี่ยนต้องการเข้าให้เห็นถึงความสำคัญของวัยเด็ก และรวมไปถึงแนวทางให้การศึกษาที่ถูกต้องแก่เด็กยังตัวเด็กเป็นสำคัญกว่า “เด็กที่มีความสามารถทางด้านการศึกษาที่ถูกต้องแก่เด็กยังตัวเด็กเป็นสำคัญกว่าเด็กที่มีความสามารถทางด้านการศึกษาที่ถูกต้องแก่เด็กยังตัวเด็ก” มุนหมายเป็นสัตรที่เชื่อง ถ้าให้รับการศึกษาถูกต้องก็จะเป็นสัตรที่นำรักที่สุด แต่ถ้าให้การศึกษาไม่พอ ก็จะเป็นลูกหลานป่วนเครือข่ายของโลกอย่างป่าเถื่อนร้ายที่สุด ” (อ้างอิงใน บร้าฟิต อัมพรสินธุ์, 2523)

จากการสำรวจและการศึกษาด้านครัวเรือนที่มีผลกระทบโดยนักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ โรคเด็ก นักวิจิตรเคราะห์ นักมนุษยวิทยา นักภาษาการ ตลอดจนบุคคลในวงการอื่น ๆ ได้เข้าให้เห็น จุดที่เด่นชัดถึงผลของการศึกษาด้านครัวเรือนที่เป็นไปในทางเดียวกันคือเป็นแรก แห่งช่วงชีวิตในวัยเด็ก จะเป็นช่วงเวลาที่ร่างกายและสมองบูรณะเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วที่สุด นี่มีช่วงเวลาใดในชีวิตของเขามีความรู้สึกที่ดีและตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมมากเท่าที่สุด ถ้าลิ่งแผลส้อมที่อยู่รอบตัวเขายังมีหนึ่ง เรื่องที่ส่องแผลส้อมที่สุด ก็จะช่วยส่งเสริมและขยายพัฒนาการของเขามากขึ้น ถ้าลิ่งแผลส้อมที่อยู่รอบตัวเขายังมีหนึ่ง หรือสองในทางที่ก่อให้เกิดการทาร้ายสังเวยส์จะส่งผลในทางลบต่อ สมองบูรณะ แรงกระตุ้น ความสามารถในการเรียน ตลอดจนความเข้าใจในตนเอง มุนหมายสัมพันธ์ และอื่น ๆ ในเวลาต่อมา (Gordon, 1972)

ในร่องสิบปีที่ฝ่ายนานักวิชาการสาขาต่าง ๆ เช่นนักการศึกษา นักจิตวิทยา นักสังคมวิทยา แพทย์ และนักชนาการ ได้ทราบถึงความสำคัญของเด็กวัยระดับก่อนประถมศึกษามากขึ้นเป็นลำดับ เพราะเป็นจากสมองของเด็กวัยนี้เด็กพัฒนาไปแล้วประมาณร้อยละ 80 ถ้าเด็กขาดการพัฒนาด้านใดด้านหนึ่งในช่วงนี้แล้ว ก็จะไม่สามารถแก้ไขได้เส้นตายได้ เป็นต้นว่าขาดสารอาหารจะมีผลต่อพัฒนาการด้านสมองบูรณะ การขาดการกระตุ้นจากลิ่งแผลส้อมที่เหมาะสมจะมีผลต่อการพัฒนาทางด้านภาษา

ด้านสติปัญญารวมทั้งพัฒนาการด้านอื่นๆ อันมีผลต่อการพัฒนาในขั้นต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532)

เป็นที่ยอมรับกันว่า การศึกษาสร้างคนให้เป็นคน การศึกษาที่คนเราได้รับนั้นเป็นทั้งในระบบโรงเรียน และนอกระบบโรงเรียน สาหรับในระบบโรงเรียนนั้น สังคมส่วนใหญ่ทำการจัดการศึกษา ให้แก่สมาชิกในสังคม ตั้งแต่เยาว์วัยจนกระทั่งเติบใหญ่โดยเฉพาะในเยาว์วัยนี้การศึกษาจะเป็นรากฐานสำคัญของการเตรียมชีวิตเพื่อนักศึกษา การเตรียมเด็กให้พร้อมก่อนเข้าเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ เสียก่อนหนึ่งเป็นที่นิยมและยอมรับกันโดยทั่วไปในวงการศึกษาว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง การศึกษาก่อนภาคบังคับได้แก่การศึกษาของเด็กอายุ 3-6 ปี ซึ่งถือว่าเป็นการศึกษาระบบโรงเรียนขั้นแรกของคนเรา (ราชรี สุวรรณโพธิ์ครี, 2521)

การจัดการศึกษาสาหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษาให้บรรลุเป้าหมายเพื่อพัฒนาเด็กไปในแนวทางที่ถูกต้องตามหลักวิชาการนั้นล้วนหนีไม่พ้นว่าเป็นมัจจัยสำคัญที่จะเกื้อหนุนให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จ คือ ความร่วมมือของผู้ปกครอง ทั้งนี้ผลการศึกษาวิจัยชี้บ่งว่าคุณภาพของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาจะมีประสิทธิภาพและล้มเหลวที่ผลถ้าสามารถจัดได้เชื่อมโยงและสัมพันธ์กับการเลี้ยงดูของครอบครัวให้มากที่สุด กล่าวคือเด็กจะได้รับพัฒนาด้วยวิธีการที่ถูกต้องเมื่อได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนเป็นแรงเสริมทางบ้านด้วยจะนำเด็กไปสู่ล้มเหลวที่ผลที่พึงประสงค์เป็นต้นว่ามีพัฒนาทางสังคมมีสุขภาพจิตดีและเรียนหนังสือได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532)

ผู้ปกครองนั้นเป็นบุคคลซึ่งจะได้รับผลจากการเล่าเรียนของเด็กในโรงเรียนดังนี้จะไม่มีความรับผิดชอบในการของโรงเรียนเต็มที่ก็ตาม แต่ผลของการศึกษาของผู้เรียนในโรงเรียนมักมีผลไปถึงผู้ปกครอง เพราะฉะนั้นผู้ปกครองจึงเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนในขั้นสุดท้ายด้วย จากข้อความดังกล่าวการศึกษาจึงสนับสนุนให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมในการทางการศึกษาในโรงเรียนโดยให้ผู้ปกครองกับโรงเรียนมีการส่งเสริมและสนับสนุนในบทบาทและหน้าที่ซึ่งกันและกัน ในการที่จะทำให้เด็กมีความสะอาด สุขภาพดีตามที่ต้องการได้เรียนรู้ในลักษณะที่เด็กต้องการ โดยที่ผู้ปกครองจะต้องยอมรับว่าการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนและคณะกรรมการเป็นลักษณะที่ถูกต้อง เพื่อพัฒนาเด็กให้เป็นไปในทางที่พึงประสงค์ ในเวลาเดียวกันผู้บริหารโรงเรียน

และคณฑ์จะต้องยอมรับสิทธิของผู้ปกครองในการให้ข้อเสนอแนะทางการศึกษาและเข้าหมายในอนาคตของเด็กในปัจจุบันของตน ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองและครูในโรงเรียนอนุบาลนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมากในการให้การศึกษาอบรมและสื่อสารกับผู้ปกครองและครูในโรงเรียนอนุบาลนี้ให้สามารถดำเนินการได้ดี ตามที่ได้ระบุไว้ในสัญญาค่าตอบแทนที่ได้ลงนามไว้เมื่อก่อนหน้านี้ ท่านผู้ปกครองมีส่วนช่วยเหลือในการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีแก่เด็กด้วย ในสถานศึกษาของเด็กจะต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้และการประเมินผลอย่างต่อเนื่อง หากผู้ปกครองประสงค์จะให้บุตรหลานของตนได้อ่านออกเสียงได้เป็นสัตว์ และมองเห็นการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กในลักษณะการเตรียมความพร้อมซึ่งก็จะต้องมีกิจกรรมการเล่นร่วมอยู่มากเป็นเรื่องไร้สาระ ก็จะเป็นอุปสรรคอันใหญ่หลวงต่อการพัฒนาเด็ก ในทางตรงกันข้ามหากผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจของเด็กอย่างที่เด็กจะได้รับทราบทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ก็จะเป็นก้าวใหม่ของการส่งเสริมให้โรงเรียนได้จัดสภาพแวดล้อมที่ดีและถูกต้องแก่เด็ก นอกจากนี้ กิตติ พัชรวิชญ์ (2531) ยังกล่าวถึงความสำคัญของผู้ปกครองที่มีอิทธิพล ต่อการจัดการศึกษาในโรงเรียนว่า จุดมุ่งหมายการจัดการศึกษาของโรงเรียนกับจุดมุ่งหมายของพ่อแม่ที่นาฏกรรมโรงเรียนเป็นจุดมุ่งหมายเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าสิ่งสำคัญที่สุดในปัจจุบันคือข้ามและโรงเรียน ผู้ปกครองและครูเบรรียน เสมือนผู้นำทางของเด็ก หากต่างคนต่างนาอกันไปคนละกิจลักษณะทางก็จะเป็นเสมือนสันนากส่องแสง ที่จะไม่พบกัน ดังนี้ผู้ปกครองและครูจะต้องจับมือกันบริการหารือกันรับทราบปัญหาของกันและกัน และหาทางร่วมมือกันหาให้เด็กได้พัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตามแนวทางที่ถูกต้อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ที่ต่อตนเองและส่วนรวม (ไพบูลย์ สุมพยอม, 2527)

จังหวัดเชียงใหม่เป็นจังหวัดใหญ่ที่มีความสำคัญและเจริญเป็นอันดับสองรองจากกรุงเทพฯ เหราเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของชนบทธรรมเนียม ประเพณีวัฒนธรรม และการท่องเที่ยวของภาคเหนือ ซึ่งรรภกาล ตลอดจนประชาชนทั่วไป ต่างก็มองเห็นความสำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ เป็นมีองหลักของภาคเหนือตอนบน (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2524)

การศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่มีเอกชนรับผิดชอบมากกว่ารัฐ (ราชรี สุวรรณไหโยศรี, 2521) ในปีการศึกษา พ.ศ. 2533 โรงเรียนเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ที่เปิดสอนในระดับก่อนประถมศึกษา มีทั้งสิ้น 65 โรง ครุ 479 คน และนักเรียน 12,147 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเชียงใหม่, 2533) นับว่าโรงเรียนเอกชนที่จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งที่คุณภาพของ

เยาวชนในจังหวัดเชียงใหม่ ความสำคัญของการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาปัจจุบัน จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้การจัดการศึกษาได้ดีและได้ผลมากที่สุด ซึ่งจะเป็นจะต้องอาศัยความสามัคคี ความร่วมมือและความเข้าใจระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียนด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2532)

ผู้วิจัย ในฐานะที่เป็นผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนอนุบาลเอกชนแห่งหนึ่งในจังหวัดเชียงใหม่ จึงมีความประสงค์ที่จะทำการศึกษาถึงความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อที่จะนำผลการวิจัยครั้งนี้มาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลรวมทั้งเป็นข้อมูลให้แก่สถาบันที่มีความรับผิดชอบต่อการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อคุณภาพการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อรวมทั้งความล้มเหลวระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อรวมทั้งความล้มเหลวระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง

2. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่โรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ปีการศึกษา 2533 และผู้ปกครองนักเรียน ครูผู้สอน รวมทั้งครูใหญ่ของโรงเรียนคั้งกล่าว

ค่าจ้างความที่ใช้ในการวิจัย

ความคาดหวัง หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้บุกร่องนักเรียนต้องการให้มีขึ้นในการจัดการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล

ผู้บุกร่อง หมายถึง ผู้ท้าทายที่ดำเนินการเสียงดู และอาจใช้การอบรมสั่งสอนแก่นักเรียนที่เข้ามา อาจจะเป็นปิตามารดา หรือญาติที่สองของนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาในโรงเรียนอนุบาล เอกชนจังหวัดเชียงใหม่ การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล หมายถึง การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนอนุบาล ในด้านการเรียนการสอน บุคลากรภายในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้บุกร่องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานของโรงเรียนเอกชนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2531

โรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ หมายถึง สถานศึกษาที่เปิดรับนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาอายุ 3-6 ปีในอาเภอต่าง ๆ ของจังหวัดเชียงใหม่ ทั้งฝ่าย จำนวน 65 โรงและอยู่ในความควบคุมของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ สภาพที่เป็นจริง หมายถึง การดำเนินงานของโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ที่เป็นจริงในแบบท่าการวิจัย

ความสอดคล้อง หมายถึง ความคาดหวังของผู้บุกร่องที่ต่อโรงเรียนและสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชนในจังหวัดเชียงใหม่ผู้บุกร่องคาดหวัง และโรงเรียนปฏิบัติเท่ากันหรือไม่เท่ากันและมีค่าร้อยละ อยู่ในเกณฑ์เดียวกันด้วย

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษากรอบแนวคิดสำหรับการวิจัยเชิงหลักการ แนวคิด ทฤษฎี บทบาทของนักการศึกษา นายบ้ายของรัฐ บทบาทของโรงเรียนและบทบาทของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียนระดับก่อนประถมศึกษาจากพ่อแม่ เอกสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา งานศ้าน การเรียนการสอน บุคลากรในโรงเรียน อาคารสถานที่ อุปกรณ์และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง
2. ก้าวนคเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะใช้ศึกษา
3. ก้าวนคกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือวิจัย
4. สร้างเครื่องมือวิจัย ตรวจสอบ และปรับปรุงแก้ไข
5. เก็บรวบรวมข้อมูล
6. วิเคราะห์ข้อมูล และนำเสนอข้อมูล

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้ทราบถึงความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน เอกชน และสภากที่เป็นจริงของโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา ในจังหวัดเชียงใหม่
2. ได้แนวทางในการวางแผนและก้าวนคนโยบายการจัดการศึกษาภายในโรงเรียนให้แก่ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลเอกชนจังหวัดเชียงใหม่ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานของโรงเรียน หากไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองและช่างไวยากรณ์สภากที่เป็นจริงตรงกับความคาดหวังของผู้ปกครองและเป็นสิ่งที่ถูกต้องตามหลักการของอนุบาลศึกษาด้วย
3. ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่กัน การจัดการศึกษาของโรงเรียนอนุบาล แก้วงการอนุบาลศึกษา ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐบาล ซึ่งจะส่งผลไปถึงความมีคุณภาพของนักเรียนอันเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาท่อไป